מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את סיפור מגילת אסתר ואת המנהגים העיקריים של פורים
- להבחין בין מורשת מוחשית לבלתי מוחשית בחג
- לזהות את הערכים של פורים: חסד, אומץ ושמחה משותפת

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – אסתר ומרדכי
2. א – המן
3. ב – מרעישים ברעשן
4. ב – שקית עם לפחות שני מאכלים לחבר
5. ב – מצב קשה מתהפך לטוב
6. א – מהמילה המן־טאשן

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – המגילה מספרת על יהודי ממלכת פרס
2. לא נכון – פורים חל בי"ד באדר
3. לא נכון – נותנים מתנות לאביונים, כלומר לנזקקים
4. נכון – כך נקראות ההצגות שהתפתחו בקהילות אשכנז
5. לא נכון – לכל קהילה יש מנהגים משלה כמו פורים מקומי בצפון אפריקה

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. מגילה
2. רעשן
3. משלוח
4. המן
5. אביונים
6. ונהפוך

חלק ד' – התאימו את המנהג לקהילה

- 1 – ג (פורים־שפילים והמן־טאשן)
- 2 – ה (ביקור במקום הקשור לאסתר ומרדכי)
- 3 – א (פורים מקומי לזכר הצלת הקהילה)
- 4 – ב (מאפים מתוקים וישיבה משפחתית מורחבת)
- 5 – ד (חגיגת פורים התרחבה אחרי העלייה לישראל)

חלק ה' – מוחשי או בלתי מוחשי

1. מוחשי: מגילה, רעשן, תחפושת, אוזני המן. בלתי מוחשי: קריאת המגילה, ונהפוך הוא, מתנות לאביונים, משחק התחפושות
2. כדי שכל אחד, גם מי שחסר לו, ישמח בחג וירגיש שייך לקהילה

חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. יש לציין שאסתר פנתה למלך למרות הסכנה כדי להציל את עמה, ולקשר לדוגמה אישית של אומץ בכיתה כמו עמידה על דבר נכון
2. תשובה אישית היצירתית, חשוב שתכלול הסבר קצר מדוע המנהג חשוב

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תלמיד יודע להבדיל בין חפצים כמו מגילה ורעשן לבין רעיונות כמו קריאת המגילה
- תלמיד מבין שמצב קשה התהפך לטוב
- תלמיד מזכיר משלוח מנות או מתנות לאביונים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק התנועה ונהפוך הוא כדי להמחיש את הרעיון המרכזי
- כדאי לקשר בין חלק הקהילות השונות לרקע התלמידים בכיתה בצורה מכבדת
- לפעילות משלוח המנות של מורשת מומלץ להכין מראש שקיות ופתקים

דף תרגול: פורים – ונהפוך הוא – מסכות וחסד

דף התלמיד/ה **רגיל**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

פורים הוא חג ששמח בזכר ההצלה של יהודי פרס מתוכניתו הרעה של המן, בזכות אסתר ומרדכי. בחג קוראים במגילה, מתחפשים, שולחים משלוחי מנות ונותנים מתנות לאביונים.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי הציל את יהודי פרס בסיפור פורים?

א) דוד ושלמה ב) אסתר ומרדכי ג) משה ואהרון ד) יעקב ויוסף

2. מי רצה לפגוע ביהודי פרס?

א) המן ב) אחשוורוש ג) מרדכי ד) בגתן

3. מה עושים כששומעים את השם המן בקריאת המגילה?

א) שותקים ב) מרעישים ברעשן ג) מוחאים כפיים ד) שרים שיר

4. מהו משלוח מנות?

א) מכתב תודה ב) שקית עם לפחות שני מאכלים לחבר ג) תחפושת מיוחדת ד) שיר של פורים

5. מה פירוש הביטוי ונהפוך הוא?

א) הולכים הפוך ברחוב ב) מצב קשה מתהפך לטוב ג) קוראים את המגילה מהסוף

ד) מתחפשים לדמות רעה

6. מניין מגיע השם אוזני המן בקהילות אשכנז?

א) מהמילה המן־טאשן ב) ממילה בערבית ג) מהמילה פורים־שפיל ד) משם של עיר

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	סיפור פורים התרחש בממלכת פרס.	☐	☐
2	פורים חל בחודש ניסן.	☐	☐
3	בפורים נותנים מתנות רק לעשירים.	☐	☐
4	פורים־שפיל הם הצגות מצחיקות על סיפור המגילה.	☐	☐
5	בכל הקהילות היהודיות חוגגים פורים בדיוק באותו אופן.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. בפורים קוראים ב _____ את סיפור אסתר ומרדכי.

2. כששומעים את השם המן מרעישים ב _____ .

3. שקית עם שני מאכלים ששולחים לחבר נקראת _____ מנות.

4. עוגיות משולשות הממולאות בפרג נקראות אוזני _____ .

5. מתנות שנותנים לאנשים שחסר להם נקראות מתנות ל _____ .

6. הביטוי שמתאר מצב רע שהופך לטוב נקרא _____ הוא.

4 חלק ד' – התאימו את המנהג לקהילה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. יהדות אשכנז	___	**א.** פורים מקומי לזכר הצלת הקהילה
2. יהדות פרס	___	**ב.** מאפים מתוקים וישיבה משפחתית מורחבת
3. לוב ותוניסיה	___	**ג.** פורים־שפילים והמן־טאשן
4. יהדות מרוקו	___	**ד.** חגיגת פורים התרחבה אחרי העלייה לישראל
5. ביתא ישראל	___	**ה.** ביקור במקום הקשור לאסתר ומרדכי

5 חלק ה' – מוחשי או בלתי מוחשי

ענו בקצרה.

1. תנו שתי דוגמאות למורשת מוחשית בפורים ושתי דוגמאות למורשת בלתי מוחשית.

2. למה בפורים יש גם מצוות שמחה וגם מצוות נתינה (משלוח מנות ומתנות לאביונים)?

6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מה אפשר ללמוד מאסתר על אומץ? תנו דוגמה מחיי הכיתה שלכם.

2. איזה מנהג פורים הייתם רוצים להמציא ולהעביר הלאה לדורות הבאים?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין מוחשי לבלתי מוחשי בפורים?

מהו ונהפוך הוא ולמה זה הרעיון המרכזי של החג?

תנו דוגמה אחת לערך חסד בפורים

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀